

A Fővárosi Ítéltábla a **felperes jog képviselőjének neve, címe**) által képviselt felperes neve (**felperes címe** felperesnek a **alperes jogi képviselőjének neve, címe**) által képviselt alperes neve (**alperes címe.**) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2018. április 10. napján kelt 33.P.23.321/2017/18. számú ítélete ellen a felperes részéről 19. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 nap alatt 250.000 (kétszázötvenezer) forint + áfa mértékű másodfokú perköltséget.

Megállapítja, hogy a le nem rótt 2.500.000 (kétmillió-ötszázezer) forint fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes a keresetében 40.000.000 forint és 2017. augusztus 31. napjától számított késedelmi kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest, a 2013. évi V. törvény (Ptk.) 6:519. §, 3:520 - 522. és 3:531. § alapján, kártérítés jogcímén.

Az alperes a kereset elutasítását kérte, vitatta a kereset jogalapját és összecszerűségét.

Az elsőfokú bíróság az ítéletével a keresetet elutasította, és kötelezte a felperest, fizessen meg az alperesnek 635.000 forint perköltséget. Megállapította, hogy a le nem rótt 1.500.000 forint eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet indokolása értelmében a peres felek közösen alapították meg a **cég 1.-t**, amelyben a felperes 30%, az alperes 70% üzletrésszel rendelkezik, a társaság ügyvezetője az alperes. A felek között a viszony megromlott, ezért kölcsönös ajánlatok történtek az üzletrészek átruházása tárgyában, de megállapodás nem jött létre. Az alperes mint a cég ügyvezetője 2017. május 18. napján felmondta a felperesnek a cégben fennálló munkaviszonyát, e tekintetben munkaügyi per van folyamatban. A felperes 2017. július 13. napján kelt levélben közölte az alperessel, hogy az üzletrészt kívülálló harmadik személy részére kívánja eladni, és az elővásárlási jog gyakorlása körében tett felhívást azzal, hogy a vevő a vételár 40%-át ügyvédi letétbe helyezte, továbbá kérte az alperest irat betekintés biztosítására azzal, hogy a vételi ajánlat 2017. augusztus 31-ig áll fenn. A Ptk. 6:519., 3:520., 3:531. és 3:532. §-ainak, valamint a Pp. 164. § (1) bekezdésének felhívásával az elsőfokú bíróság rámutatott arra, hogy a felperest terhelte a bizonyítás. A csatolt levelezésből egyértelműen megállapíthatónak tartotta a felek között kialakult rossz partneri viszonyt, ugyanakkor azt hitelt érdemlően, kétséget kizáróan nem látta megállapíthatónak, hogy a harmadik személy ajánlata valós ajánlatnak minősül, tekintettel arra, hogy a felperes tanúkénti idézést nem indítványozott, és a letéti igazolást sem csatolta. Az elsőfokú bíróság megítélése szerint a felperes ezen túlmenően az összecszerűség körében sem igazolta azt, hogy a 40.000.000 forint vételár a

felperes 30% üzletrészeért reális és valós ellenérték; erre nézve céggel kapcsolatos adatokat nem közölt, igazságügyi szakértő kirendelését nem indítványozta. Mivel a felperes sem a jogalapot, sem az összecszerűséget nem igazolta kétséget kizáróan és hitelt érdemlően, ezért a keresetet elutasította. Megjegyezte, hogy amennyiben az összecszerűség igazolást is nyerne, úgy nyilvánvalóan csak abban az esetben tarthatna igényt a 40.000.000 forintra a felperes, ha ennek fejében az üzletrész az alperes javára átruházásra kerülne. Ennek hiányában ugyanis nincs lehetőség az üzletrész teljes értékének kárként történő követelésre, mivel akkor annak értéke mellett az üzletrész is megmaradna. A perköltség viseléséről a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint határozott, a jogi képviselő munkadíját a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet alapján mérlegeléssel határozva meg.

A felperes fellebbezése elsődlegesen az ítélet megváltoztatására és kereseti kérelmével megegyező döntés meghozatalára, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítására irányult. Ezen túlmenően az alperesi jogi képviselő munkadíjáról szóló ítéleti rendelkezést is támadta fellebbezéssel, mert megítélése szerint a megállapított összeg az ellátott tevékenységgel nem áll arányban, ezért a perköltség mérséklését kérte. A 2017. december 3-i beadványában összefoglalt álláspontját továbbra is fenntartotta. Megítélése szerint a keresethez csatolt iratok bizonyítják, hogy a célja az üzletrész értékének ellenőrzése volt, és az alperes alaptalanul jelezte, hogy a számla szintű betekintés üzleti titkot sért és visszaélésszerű. Visszautasította az alperes feltételezését a vételi szándék valódisága kétségbevonhatóságára. Megítélése szerint attól, hogy a vevő az élettársa, a vételi szándék nem volt megkérdőjelezhető, figyelemmel arra is, hogy a vételi szándék a szaktudása ismeretében, egy általa szakmailag felépített cégre vonatkozott. A vételár realitását alátámasztja a vételi ajánlat, és a vételár 40%-ának letéttel történt teljesítése. A vevő célja az volt, hogy saját kezben tartsák azt a céget, amivel őt azonosították a megrendelők. Álláspontja szerint a munkaviszonya felmondásából eredő és a jelen perben érvényesített kárai összefüggnek. Az üzletrész értékével kapcsolatban hangsúlyozta, hogy két ingatlan is a cég tulajdonában van, illetőleg a készletek, felszerelési tárgyak értéke sem elhanyagolható. Kiemelte, hogy a kára abból ered, miszerint az ügyvezető az őt megillető vezető tisztségviselői jogaival visszaélve tagadta meg az üzletrész adásvételben történő adatszolgáltatási közreműködést, ami okozta a vevő visszalépését és így elesett a vételártól. Megítélése szerint jogi képviselője útján igazolta, hogy a vevő a vételár egy részét letétbe helyezte. A csatolt iratok igazolják a vételi ajánlat meglétét, ezzel kapcsolatos eljárásokat, a vételár egy része ügyvédi letétbe helyezését. Hivatkozása szerint a törvényszék csak arra figyelmeztette, hogy bizonyítási kötelezettség terheli, de arra nem, hogy a vevő idézése, a letéti igazolás csatolása szükséges. Miután az alperes nem tette kérdéssé a vevő személyét, a letéti teljesítést, alappal feltételezte, hogy az okirati bizonyítékok elegendőek a kereseti kérelem bizonyítására. Fenntartotta, hogy követelése jogalapját, összecszerűségét a csatolt iratokkal kétséget kizáróan, hitelt érdemlően igazolta. Utalt az alperes ellenkérelmében foglaltakra. Jogi álláspontja szerint, azáltal, hogy az elsőfokú bíróság nem figyelmeztette a bizonyítás szükségességére, megfosztotta annak lehetőségétől, hogy az általa elvártakat bizonyíthassa, és az ügy nem volt határozathozatalra érett. Az alperesi jogi képviselő munkadíját illetően hivatkozott az alperes által előterjesztett előkészítő iratra, a tárgyaláson tett nyilatkozatra, amelyek alapján az elsőfokú bíróság által megállapított összeg nem áll arányban az ellátott tevékenységgel, ezért annak arányosítását, mérséklését kérte.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Hivatkozott az elsőfokú eljárásban előterjesztett ellenkérelmében írtakra. Álláspontja szerint az, hogy a felperesnek nem sikerült eladnia az üzletrészt, önmagában kárt nem eredményez. Utalt arra is, hogy a felperes tényállítás, illetve nyilatkozási szinten sem támasztotta alá, hogy az ajánlat, illetve az üzleti szándék valódi volt. A bíróság által megítélt ügyvédi munkadíjat nem tartotta eltúlzottnak.

A fellebbezés nem alapos.

A Pp. 3. § (3) bekezdés értelmében a jogvita elbírálásához szükséges bizonyítékok rendelkezésre bocsátása a feleket terheli; a bíróság köteles a jogvita eldöntése érdekében a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeiről a feleket előzetesen tájékoztatni.

Az elsőfokú eljárási irataiból megállapíthatóan az elsőfokú bíróság a Pp. 3. § (3) bekezdés szerinti tájékoztatási kötelezettségét teljesítette. A törvényhely értelmében a bizonyításra szoruló tényekről kell a felet tájékoztatni. Az eljárási törvény értelmében a bíróságnak a bizonyítási eszközökről külön tájékoztatni, különösképpen a jogi képviselővel eljáró felet nem kell. Olyan törvényi kötelezettsége nincs a bíróságnak, amely szerint fel kellene hívnia a bizonyító felet, hogy tanú bizonyítást, vagy szakértői vagy okirati bizonyítást terjesszen elő. A Pp. 164. § (1) bekezdésre is figyelemmel a bizonyítási indítvány előterjesztése, továbbá a bizonyítékok rendelkezésre bocsátásának kötelezettsége a bizonyító felet terheli. Külön arról nem kell tájékoztatnia a bíróságnak a felet, hogy figyelemmel a tényelőadására is milyen bizonyítékokat kell előterjesztenie, illetőleg arról sem, hogy az eddig általa csatolt bizonyítékok elégségesek-e vagy sem a tény-előadásának bizonyítására. A bíróság a jogvitát a kereseti kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálja el, azonban a bizonyítékok előterjesztésének, illetőleg a bizonyítási indítványok előterjesztésének kötelezettsége az igényt érvényesítő felet terheli. Az eljárási törvény szerint a bíróságnak a bizonyítandó tényekről, és nem a bizonyítás további szükségességéről kell tájékoztatnia a bizonyító felet.

A jelen esetben az alperes tényt beismerő nyilatkozatot nem tett, a kereset elutasítását kérte, vitatva annak mind a jogalapját, mind az összecszerűségét.

Mindezek alapján a felperes alaptalanul sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem kérte a vevő, illetőleg a letét külön bizonyítását mint szükséges bizonyítását.

A Pp. 3. § (2) bekezdés alapján a bíróság a felek által előterjesztett kérelmekhez, jognyilatkozatokhoz kötve volt, a peres feleknek bizonyítási indítvány nem volt, így az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megalapozottan határozott akként, hogy ítéletet hoz.

A felperes kártérítési igényt érvényesített. A Ptk. 6:522. § (1) bekezdés alapján vagyoni kárt érvényesített, azonban a (2) bekezdés a) és b) pontja alapján nem jelölte meg konkrétan, hogy ténylegesen az általa érvényesített összeg az a vagyonában beállott értékcsökkenés vagy elmaradt vagyoni előny.

A felperes tényelőadást tett, illetőleg a felperessel egyező nyilatkozatot tett a jogi képviselő. Az alperes az elsőfokú eljárás iratai szerint is vitatta a felperes állításait, a kártérítési felelősségének jogalapját és összecszerűségét. Ebből okszerűen következik, hogy az elsőfokú bíróság tájékoztatásának megfelelően a felperest terhelte a bekövetkezett kár, az alperes jogellenes magatartása és a kettő közötti okozati összefüggés fennálltának bizonyítása. A jogi képviselő nyilatkozata, különös tekintettel arra, hogy a perbeli képviselőt ellátó felperesi jogi képviselő nyilatkozatáról van szó, nem tekinthető bizonyítéknak, amely a felperes állítását alátámasztaná az alperes vitatásával szemben, az a fél nyilatkozatával esik egy tekintet alá. Az elsőfokú bíróság ezért helytállóan mutatott rá, hogy a felperes nem bizonyította az üzletrészre vonatkozó vételi ajánlat tényleges voltát, továbbá a vevő általi vételár rész letétbe helyezésének tényét.

Ahogy arra az elsőfokú bíróság helytállóan mutatott rá, a felperes az üzletrésze forgalmi értékét nem bizonyította. Ezért nem állapítható meg, hogy a vételi ajánlat reális vételárat határozott-e meg. Amennyiben a felperesi előadásnak megfelelően az üzletrészének értéke a vételi ajánlattal egyező,

az adásvétel elmaradása miatt a felperes vagyonában értékcsökkenés nem következett be, hiszen továbbra is rendelkezik a - vételárral megegyező értékű - üzletrészával. Ugyancsak nem következik be a Ptk. 6:522. § (2) bekezdés a) pontja szerint a felperes vagyonában értékcsökkenés abban az esetben, ha az üzletrésze ténylegesen magasabb értéket képvisel, mint a vételi ajánlat. Amennyiben azonban az üzletrésze értéke alacsonyabb, mint a vételi ajánlatban megjelölt vételár volt, akkor elviekben kára keletkezhetett, azonban ez a kár nem lehet azonos a vételi ajánlat összegével. A vételi ajánlat alapján létre nem jött szerződés miatt az elmaradt vételár és a tényleges forgalmi érték különbözete lenne tekinthető elmaradt haszonként, azaz a Ptk. 6:522. § (2) bekezdés b) pontja alapján érvényesíthető kárigényként. Mivel azonban az üzletrész tényleges értéke nem került a felperes által bizonyításra, sem a kár bekövetkezte, sem annak mértéke nem volt megállapítható. Ennek jogkövetkezményét helytállón vonta le az elsőfokú bíróság.

Miután a vételi ajánlat tényleges fennálltára kizárólag a felperes, illetőleg jogi képviselője nyilatkozata áll rendelkezésre, a felperes bizonyítékot nem szolgáltatott erre, illetőleg bizonyítási indítványt sem terjesztett elő, melynek következtében a bizonytalanság a bizonyításra kötelezett felperes terhére esik. Az üzletrész értéke mellett nem igazolt az sem, hogy a vevő az általa felajánlott vételár 40%-át letétbe helyezte, ezáltal a vevő tényleges ügyleti szándéka. Az ügyvéd nyilatkozata - miután a felperest perben képviselő ügyvéd nyilatkozata áll rendelkezésre -, nem elegendő e tényállítás bizonyítására.

A vételi ajánlat való voltát megkérdőjelezi annak előzményei is. A rendelkezésre álló adatok szerint mind a felperes, mind az alperes felajánlotta az ellenérdekű peres félnek az üzletrészt megvételre, azonban közöttük az üzletrész átruházás nem jött létre. Majd ezt követően a felperes élettársa tette a felperes által állított vételi ajánlatot. Ennek indokaként a felperes által előadottak, valamint a peres felek közötti előzetes üzletrészek átruházása tekintetében folyamatban volt tárgyalások kétséggé teszik a felperesi üzletrészre a határozott, konkrét vételi ajánlat megtételét, és a vételi ajánlatban szereplő üzletrész értékét.

A Fővárosi Ítéltábla kiemeli, hogy a rendelkezésre álló adatok szerint a felperes 2017 májusában a 30% üzletrésze értékét 10.000.000 forintra tette, majd ugyanezen hónapban az alperes 70% üzletrészáért 21.000.000 forintra értékelte. Ezen ajánlatok mellett nem jött létre a peres felek között az üzletrész átruházás. Mindezekre figyelemmel a vevő 40.000.000 forint vételi ajánlata a felperes 30% üzletrészáért aggályos, a vevő tényleges vételi szándéka legalábbis kétséges.

A fentiek kiemelésével az elsőfokú bíróság megalapozottan utasította el a kár bekövetkezte tényének, és az alperesi jogellenes magatartás, valamint az okozati összefüggés bizonyítottsága hiányában a keresetet.

Az elsőfokú bíróság a perköltség összegét is helytállón állapította meg, annak leszállítására kellő indok nem volt. A 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (2), (6) bekezdés alapján a magas pertárgyértékhez képest elsődlegesen a kifejtett ügyvédi tevékenység mérlegelésével határozta meg az ügyvédi munkadíjat az elsőfokú bíróság. A pertárgyérték alapján megállapítható ügyvédi munkadíj közel 1/3-ában határozta meg az alperesi ügyvéd munkadíját. Kellő súllyal került értékelésre a pertárgyértékhez képest a ténylegesen kifejtett ügyvédi tevékenység, ennek felülmérlegelésére alap nem volt.

A kifejtettek értelmében a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdés alapján helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla a jelen fellebbezési eljárásban a perköltség viseléséről a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján határozott. A felperes eredménytelen fellebbezése folytán az alperes oldalán felmerült munkadíjban megtestesülő perköltséget a felperes köteles megfizetni. A 32/2003.(VIII.22.) IM

rendelet 3. § (2), (5), (6) bekezdés és 4/A. § (1) bekezdés alapján az ügyvédi munkadíjat a pertárgyértékhez képest kifejtett ügyvédi tevékenység alapján, az elsőfokú eljárásban megállapított ügyvédi munkadíjjal is arányosan állapította meg a másodfokú bíróság.

A felperes teljes személyes költségmentességben részesült, ezért a le nem rótt fellebbezési illetéket az 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdés szerint alkalmazandó 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdés és 14. § szerint az állam viseli.

Budapest, 2018. október 2.

. Németh László

a tanács elnöke

Dr. Merőtey Anikó
előadó bíró

Dr. Molnár Ágnes
bíró